

STATISZTIKAI JELENTÉSEK
**MEZŐGAZDASÁGI
BIZTOSÍTÁSOK**

2021. év

MEZŐGAZDASÁGI BIZTOSÍTÁSOK

VI. évfolyam • 1. szám • 2022

2022. április 13.

Megjelenik évente

Felelős szerkesztő

Demeter Edit

Szerző

Demeter Edit

demeter.edit@aki.gov.hu

Közreműködő

Áldorfai György

Kiadó

Agrárközgazdasági
Intézet

1093 Budapest, Zsil utca 3–5.

Telefon: +36 1 217 1011

Fax: +36 1 217 8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

A kiadvány az Agrárközgazdasági Intézet
által üzemeltetett Agrárstatisztikai Információs
Rendszer adatai alapján készül.

AGRÁRSTATISZTIKAI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Friss adatokért kérjük látogasson el az

[ASIR lekérdezhető adatok](#) felületre.

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:

Publikációs Csoport – publikacio@aki.gov.hu

Telefon: +36 70 501 1156

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	2
Summary	3
Mezőgazdasági biztosítások	4
Az adatfelvétel módszertana	4
A mezőgazdasági biztosítások főbb jellemzői hazánkban	4
A 2021-es év időjárása és hatása a mezőgazdaságra	5
A mezőgazdasági biztosítások alakulása 2021-ben	9
Táblázatok	14

Összefoglaló

A mezőgazdasági díjbevételek összesen 22,0 milliárd forintot, míg a kárfizetések 10,9 milliárd forintot (mely 65 százalékkal több, mint az előző évi érték) tettek ki 2021-ben. Magyarországon a gazdálkodók 19 milliárd forint feletti növénybiztosítási díjat (+20 százalék 2020-hoz képest) fizettek be a biztosítók és biztosítóegyesületek részére 2021-ben, amiből 17,2 milliárd forint (a befizetések közel 90 százaléka) után kívánták a termelők igénybe venni az utólagos állami díjtámogatást. A növénybiztosítási ágazat hegemoniája továbbra is fennállt, a tavalyi évben az összbevétel 87,1 százalékát adta. Az állatbiztosítási ágazat részesedése 2021-ben az összes díjbevételből 3 százalék, a vagyon- és felelősségbiztosításoké szinten maradt (9,8 százalék), míg az erdőbiztosításoké minimálisra csökkent. A hazai díjtámogatott biztosítási piacon az „A” típusú növénybiztosítás az összes díjtámogatott és a hozzá kapcsolódó kiegészítő biztosítások díjelőírásának 52,4 százalékát (+ 4,7 százalékpont), kárfizetésének 34,3 százalékát (-4,5 százalékpont) tette ki 2021-ben. A díjtámogatott növénybiztosításból (a kiegészítő biztosítások elhagyásával) a legnagyobb részesedést továbbra is az „A” típusú érte el: a díjbevételek 54 százalékát, míg a kárfizetések 55,7 (10 százalékponttal nőtt) százalékát adta.

Summary

Total agricultural premium income amounted to HUF 22.0 billion, while claims payments amounted to HUF 10.9 billion (65 per cent more than the previous year) in 2021. In Hungary, farmers paid more than HUF 19 billion in crop insurance premiums (+20 per cent compared to 2020) to insurers and insurance associations in 2021, of which HUF 17.2 billion (almost 90 per cent of payments) was for which farmers wanted to benefit from ex-post state premium support. The hegemony of the crop insurance sector continued, accounting for 87.1 per cent of total receipts last year. The share of the livestock insurance sector in total premium income in 2021 was 3 per cent, that of property and liability insurance remained stable (9.8 per cent), while that of forest insurance decreased to a minimum. In the domestic premium-subsidised insurance market, type A crop insurance accounted for 52.4 per cent (+ 4.7 percentage points) of total premiums written for all premium-subsidised and related supplementary insurance, and 34.3 per cent (-4.5 percentage points) of claims paid in 2021. Type A continued to account for the largest share of premium-subsidised crop insurance (excluding supplementary insurance), accounting for 54 per cent of premium income and 55.7 per cent (up 10 percentage points) of claims payments.

Mezőgazdasági biztosítások

Az adatfelvétel módszertana

Az adatszolgáltatás a statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (Stt.) 26. § alapján kötelező és a törvény felhatalmazása alapján kiadott Országos Statisztikai Adatfelvételi Programról (OSAP) szóló kormányrendelet szerint történik. Az AKI Agrárközgazdasági Intézet által begyűjtött információk a 2021-es évre vonatkozóan a mezőgazdasági biztosításokkal foglalkozó biztosítók és biztosítóegyesületek adatait tartalmazzák. Az adatgyűjtésre 2022-ben már hatodik alkalommal került sor. A kitöltés során a biztosítóknak és biztosítási egyesületeknek a mezőgazdasági biztosítások üzleti adatait kockázati csoportok szerint bontva kellett 2021. évre vonatkozóan megadniuk. Az adatszolgáltatási kötelezettségének minden kijelölt adatszolgáltató eleget tett. Az MNB meghatározásaival összhangban a kérdőíven a „Csomagbiztosítások” egy darabnak számítottak és a termék díjfelosztásakor kapott legnagyobb arányú díjrész szerinti biztosítási kockázati csoporthoz kellett az adatszolgáltatáskor beírni az összeget. A besorolás megtörténte után az adott biztosítások adatai (így a kárfizetése is) egyazon soron kellett, hogy szerepeljenek. Az adatok között csak a termelőkkel közvetlenül kötött biztosításokat kértük feltüntetni, a viszontbiztosításokat nem. Új adatként 2018-tól a biztosítottak számát is meg kellett adniuk adatszolgáltatóinknak. A biztosítók egymástól eltérő nyilvántartási, számbavételi módszert, rendszert használnak, ezért a szerződések darabszáma a biztosítók szintjén valós adat, de nem összegezzhető, nem összehasonlítható, így a jelentésben sem szerepeltethető. A biztosításokról szóló statisztikai jelentés 13 Magyarországon mezőgazdasági biztosítással foglalkozó biztosító (4) és biztosítóegyesület (9) adatai alapján készült.

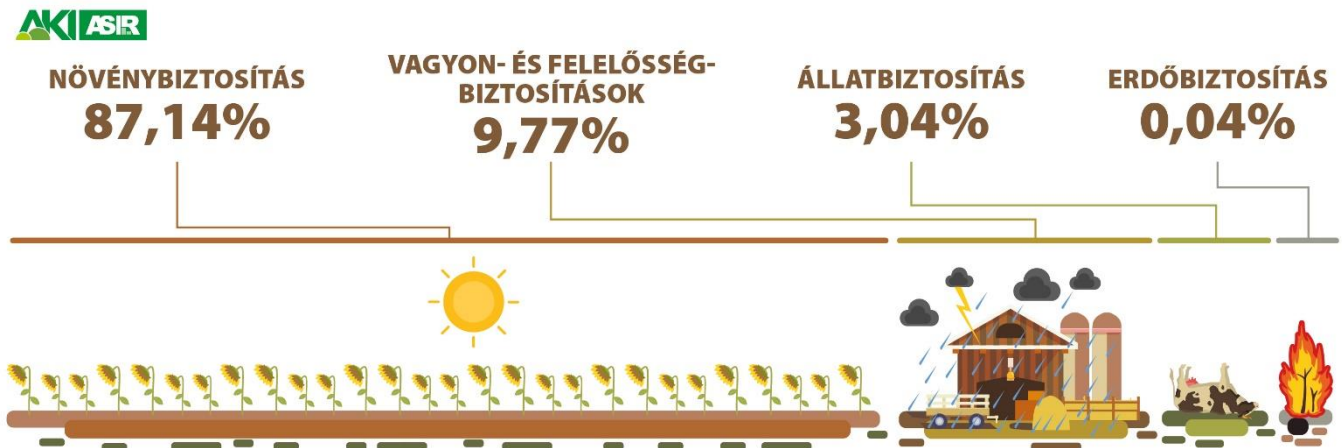
A mezőgazdasági biztosítások főbb jellemzői hazánkban

Magyarországon a gazdálkodók 19 milliárd forint feletti növénybiztosítási díjat (+20 százalék 2020-hoz képest) fizettek be a biztosítók és biztosítóegyesületek részére 2021-ben, amiből 17,2 milliárd forint (a befizetések közel 90 százaléka) után kívánták a termelők igénybe venni az utólagos állami díjtámogatást.

Az Agrárminisztérium által elindított agrárkárenyhítési rendszer mellett a termelői öngondoskodás nagyon fontos, mivel így a gazdálkodók a mezőgazdasági biztosítások megkötésével tovább csökkenthetik az időjárási viszonyok negatív hatásait. A díjtámogatott agrárbiztosítási rendszer 2021-ben már tizedik éve működött, amelynek keretében a gazdálkodók a támogatott körbe tartozó biztosítások díjának legfeljebb 70 százalékát utólagos támogatásként visszakaphatják (túligénylés esetén visszaosztásra kerülhet sor). A konstrukció népszerűsége egyre növekszik, különösen közrejátszott ebben, hogy 11 milliárd forintra nőtt a támogatási keretösszeg 2021-től. Az agrárbiztosítások piacának alakulásában, fejlődésében jelentős szerepet játszik az igényelhető állami támogatás, mivel a termelők inkább a díjtámogatott konstrukciót választják. Az előző évekhez képest 2019-től bővült több csomag különböző növénykultúrákkal, például az „A” csomagba bekerültek a csonthéjas gyümölcskultúrák. A „B” csomagból a kalászosok átkerültek a „C” csomagba, amelynek hatása tükröződött a 2019-es adatoknál is. A „B” csomag esetében már 9 kockázatra köthettek biztosítást a termelők. A módosítások miatt átláthatóbb díjtámogatási rendszer jött létre, amely kedvezett a nagyobb értékű, koncentráltabb és ezáltal kockázatosabb gyümölcsösök biztosításának.

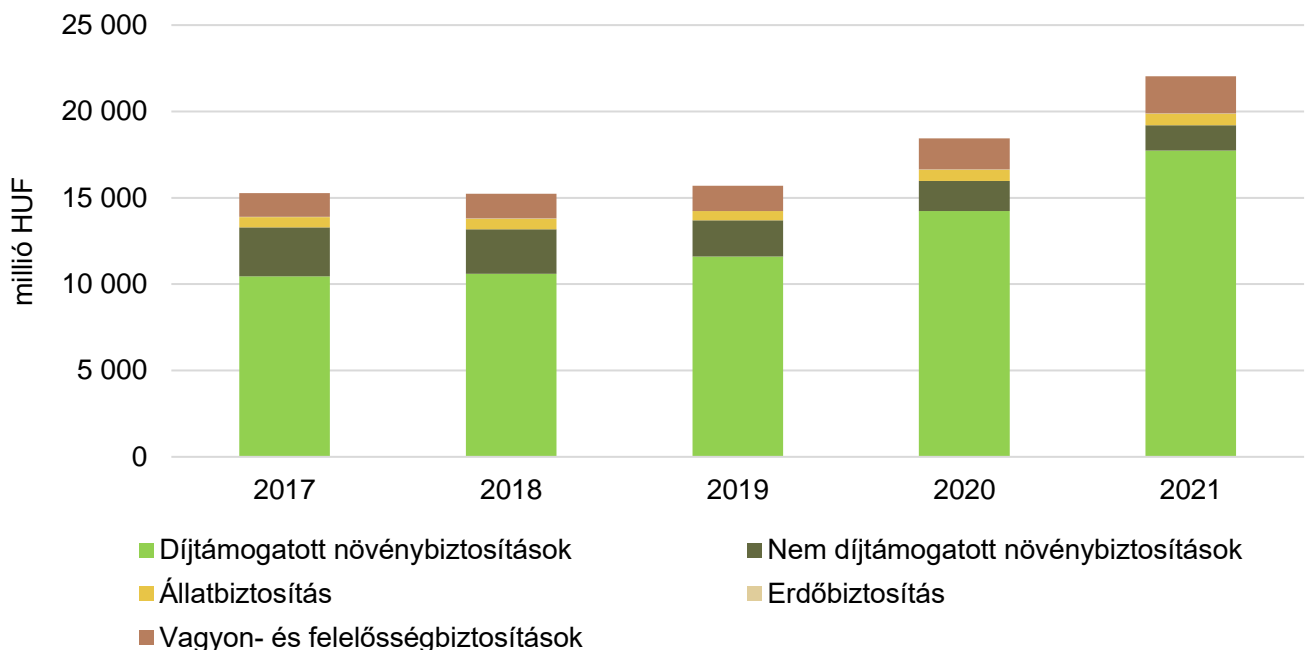
A növénybiztosítási ágazat hegemoniája továbbra is fennállt, a tavalyi évben az összbevétel 87,1 százalékát adta. Az állatbiztosítási ágazat részesedése 2021-ben az összes díjbevételekből 3 százalék, a vagyon- és felelősségbiztosításoké szinten maradt (9,8 százalék), míg az erdőbiztosításoké minimálisra csökkent (1. és 2. ábra).

1. ábra: A mezőgazdasági biztosítások díjbevételének megoszlása Magyarországon 2021-ben, százalék

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

2. ábra: Mezőgazdasági biztosítások díjbevételének alakulása, 2017–2021

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A 2021-es év időjárása és hatása a mezőgazdaságra

Az időjárás 2021-ben is nagymértékben befolyásolta a mezőgazdaságban a növénytermelési ágazat növénykultúráinak hozamait. A helyi károk és az aszály intenzitása évről évre egyre erősebb, ami az időjárás szélsőséges jellegének fokozódását is mutatja. A piaci szereplők különösen a jégkár elleni biztosítást kötötték meg inkább a szolgáltatóknál, de népszerűek a viharkár elleni biztosítások is.

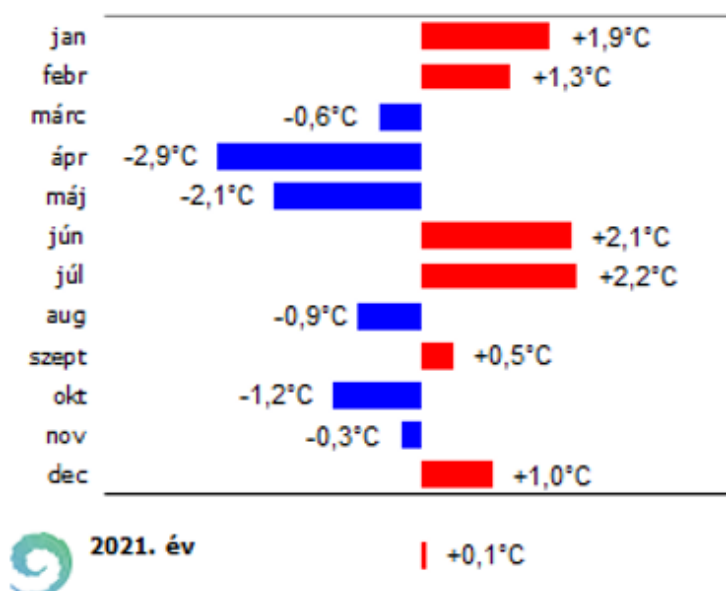
Az országos középhőmérséklet 2021-ben mintegy 0,1 °C-kal múlta felül az 1991–2020-as éghajlati normál átlagot, és 10,84 °C-os középhőmérsékleti értéket hozott. A nyár folyamán komoly hőségperiódusokat tapasztalhattunk 2021-ben, hőségnapból ($T_{max} \geq 30 \text{ °C}$) országos átlagban a normálnál (29 nap)

jóval többet, 42 napot mértek. A forró napok száma ($T_{max} \geq 35 \text{ °C}$) országos átlagban a normálnál (3 nap) 5 nappal több volt. 2021 nyarán az Alföld déli részén, Békés megyében 30-35 hőhullámos nap fordult elő, míg Kükölkén összesen 66 hőségnapot jegyeztek fel. A 2021-es nyár legmagasabb hőmérsékletét (40,2 Celsius-fokot) július 8-án Adonyban mérték.

A mezőgazdasági jég- és viharok közös jellemzője, hogy sok tájegységben előfordultak, de viszonylag kis körzetekben jelentkeztek intenzív formában. A 2021-es évben is többször tapasztalhattuk a szélsőséges időjárási viszonyokat, heves zivatarokat. A jégelhárító (JÉGER-3. pillér) rendszer 2021-ben is aktívan részt vett a jégeső okozta károk csökkentésében.

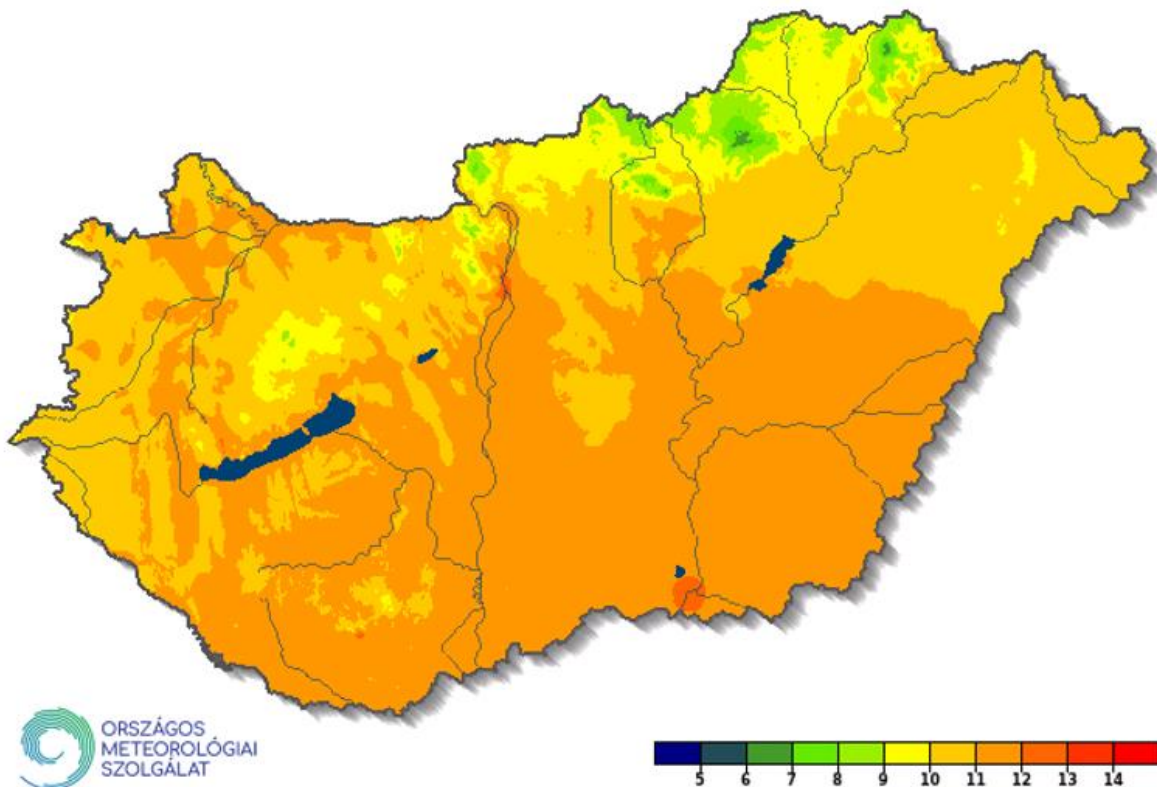
Április 2-án hideg, sarkvidéki eredetű légtömegek érték el hazánkat, a lehülésnek köszönhetően éjszánkánként többfelé fagyott, majd 6-án egy újabb hidegfront érkezett, melyet országszerte fagyos éjszakák követtek, néhol -10 °C -hoz közeli hőmérsékletekkel. Május 2-án, 2021-ben először nagyobb területen 25 °C fölé emelkedett a hőmérséklet. Ezt követően északnyugat felől markáns hidegfront érte el az országot, 4-én Zabaron új országos napi minimumhőmérséklet-rekordot, $-3,5 \text{ °C}$ mértek. Május 10–12. között néhány napra ismét nyárias időben volt részünk, majd a 13-án átvonult hidegfrontot követően a hónap második fele végig gyakori frontátvonulásokkal és az átlagosnál hűvösebb idővel telt. Ez nem tett jót a gyümölcsültetvényeknek, ezek közül elsősorban a kajszi, a meggy és az őszibarack szenvedett jelentős fagykárokat. A 2021-es év sorozatban a harmadik év volt, ahol a tavaszi fagyok komoly károkat okoztak, amely jelentős bevételkiesést eredményezett a gazdálkodók számára és árnövekedést tapasztalhattunk a fogyasztói oldalról. Az ország jelentős részét $10-12 \text{ °C}$ -nál magasabb éves középhőmérsékletek jellemezték 2021-ben (3. és 4. ábra). Szeged, Budapest és Pécs környékén 12 °C fölé emelkedett az évi középhőmérséklet. A Mátra, a Bükk és a Zempléni-hegység legmagasabban fekvő régióiban az évi átlag 7 °C alatt maradt.

3. ábra: **Az országos havi középhőmérséklet eltérése a sokévi (1991–2020-as) átlagtól 2021-ben (homogenizált, interpolált adatok alapján)**

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

4. ábra: A 2021. évi középhőmérséklet Celsius-fokban (homogenizált, interpolált adatok alapján)

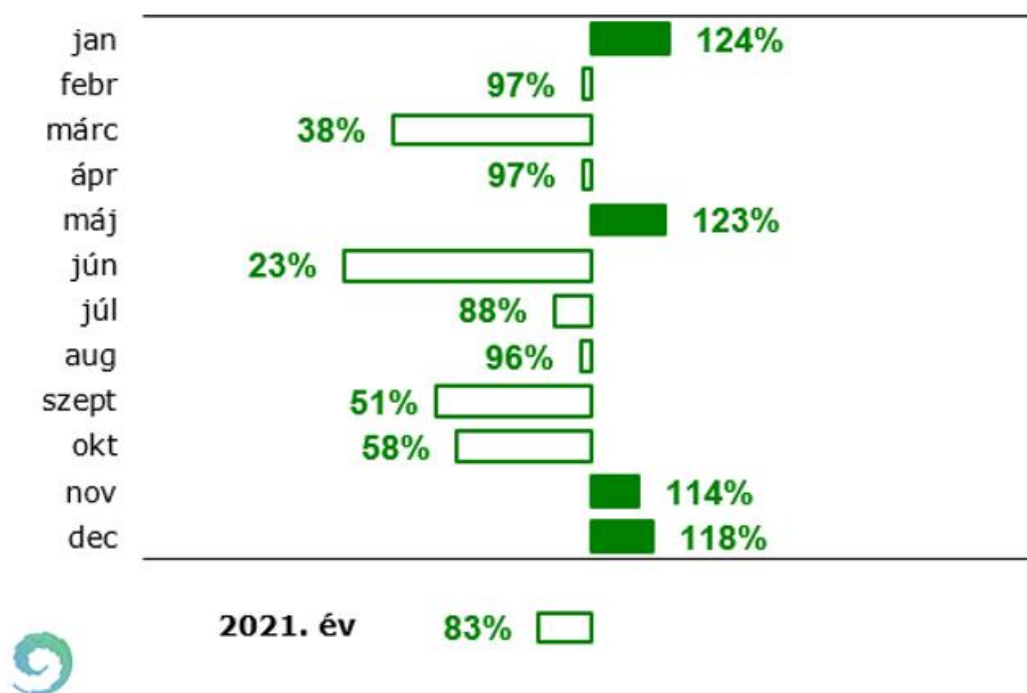

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Az országos évi csapadékösszeg 2021-ben 514 mm volt, ami 101 mm-rel kevesebb az előző évhez képest. A 2021-es évben négy hónapban hullott az átlagnál több csapadék. Legszárazabbnak március, június, szeptember és október hónapok bizonyultak, ugyanis több mint 50 százalékkal maradtak el a havi csapadékösszegek a sokéves átlagtól. 2021 júniusa extrém száraz időjárású volt, 1901 óta a legszárazabb. A kevés csapadék területi és időbeli eloszlása szélsőségesen alakult. A júniusi csapadékösszeg országos átlagban 16,2 mm volt, amely a sokévi átlagnak 23 százaléka. A nyár folyamán heves záporok, zivatarok (volt, hogy tojás nagyságú jégverés kísértében, jelentős károkat okozva) és a nagy meleg váltották egymást. Júliusban különösen csapadékos időjárás jellemezte a Dráva menti síkságot, a Kisalföldet és a főváros térségét. A havi legnagyobb csapadékösszeget Páprád településen mérték, 174,1 mm-t. Az őszi csapadékhiány nem volt jó hatással a növénytermesztésre, azon belül is a gabona vetésére. Erdőtelken július 2-án 24 óra alatt özvényszerűen, összesen 94,3 mm csapadék hullott, ami több mint egy teljes hónap csapadékmennyisége. A legmagasabb csapadékösszeg 760 mm (Miskolc-Jávorkút), a legalacsonyabb 359,7 mm (Jászládány) volt 2021-ben (5. és 6. ábra).

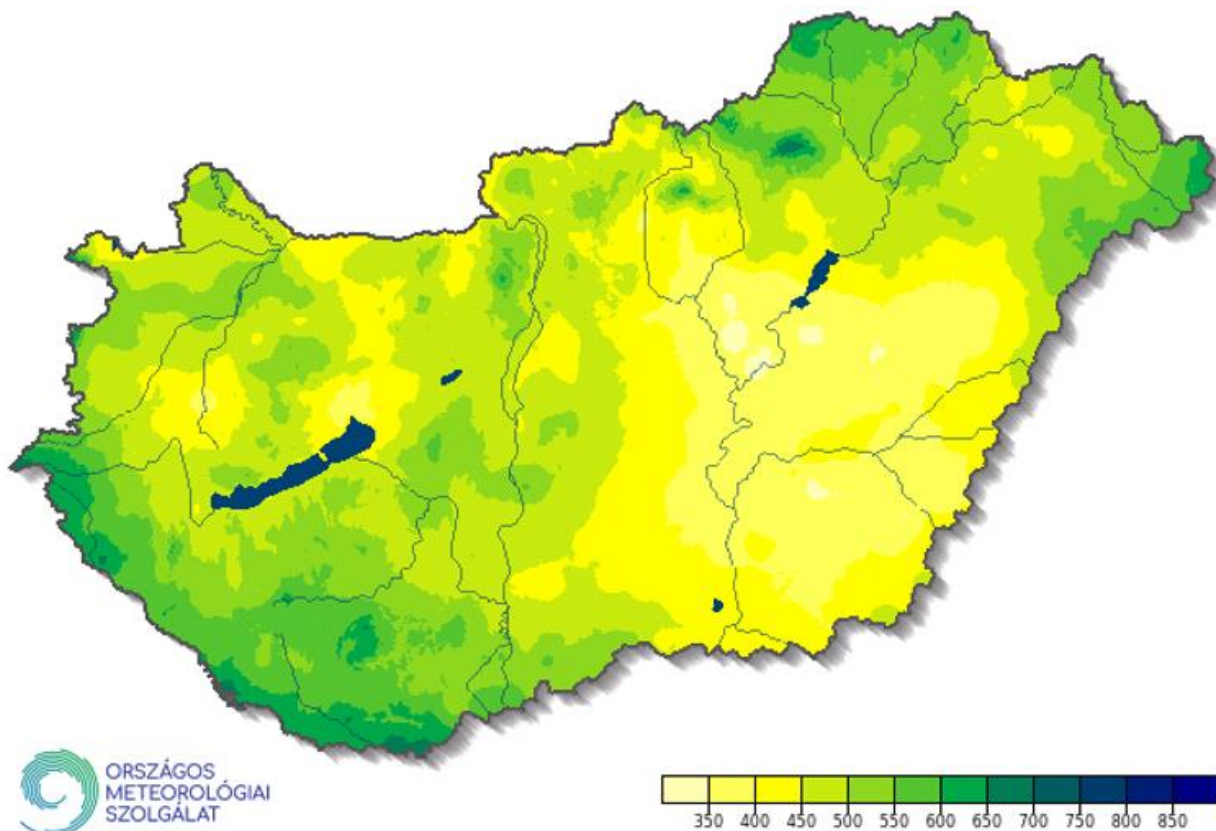
Az ország nagyrészen az évi csapadékösszeg 350–550 mm között alakult, térbeli eloszlása részben tükrözte a domborzati adottságok hatását. A délnyugati határszélen és az ország északnyugati területein hullott a legtöbb csapadék, itt előfordultak 600 mm-t meghaladó területek is. A legmagasabb évi csapadékösszeget (760 mm) 2021-ben Miskolc, Jávorkút állomáson összegezték. A legszárazabb az Alföld volt, ahol 350–450 mm között alakult az éves csapadékmennyiség. A legkisebb évi csapadékösszeget a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Jászládány állomáson jegyezték fel, ahol mindössze 359,7 mm hullott egész évben.

5. ábra: **Havi csapadékösszegek 2021-ben az 1991–2020-as normál százalékában (homogenizált, interpolált adatok alapján)**

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

6. ábra: **A 2021. évi csapadékösszeg mm-ben (homogenizált, interpolált adatok alapján)**

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

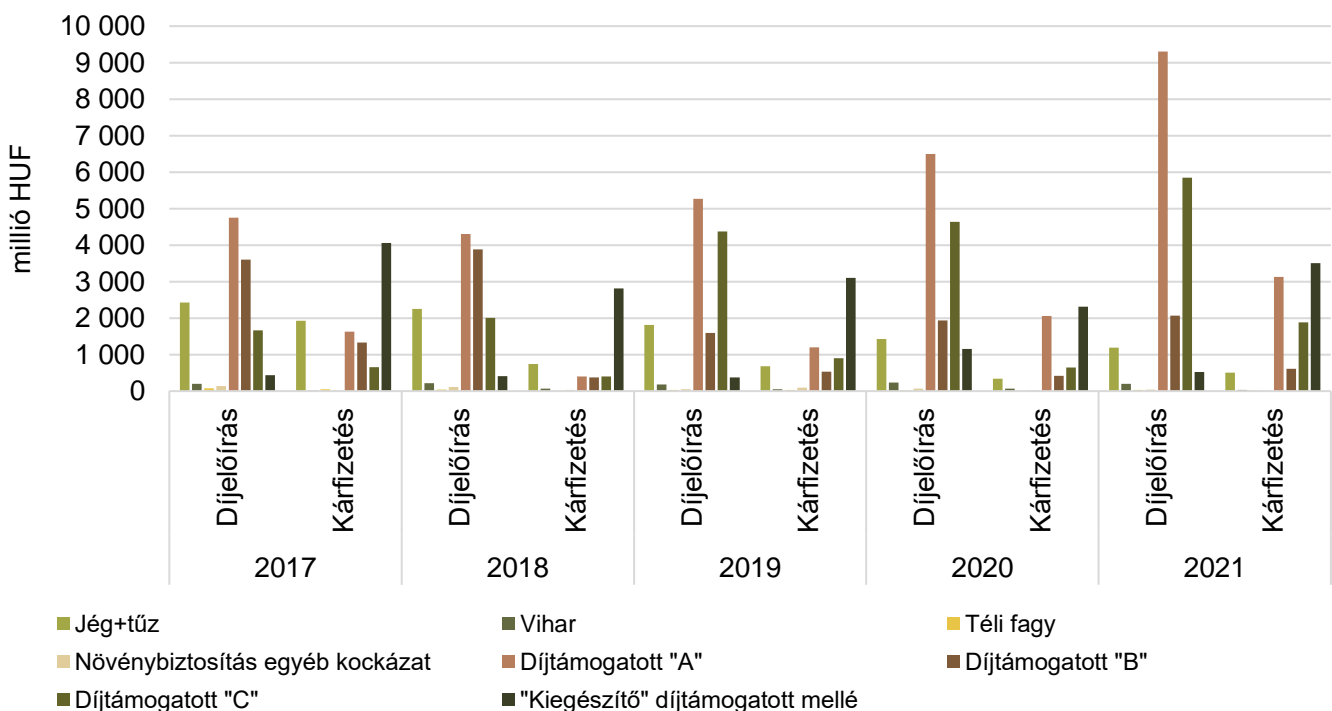
A mezőgazdasági biztosítások alakulása 2021-ben

A mezőgazdasági díjbevételek összesen 22,0 milliárd forintot, míg a kárfizetések 10,9 milliárd forintot (mely 65 százalékkal több, mint az előző évi érték) tettek ki 2021-ben.

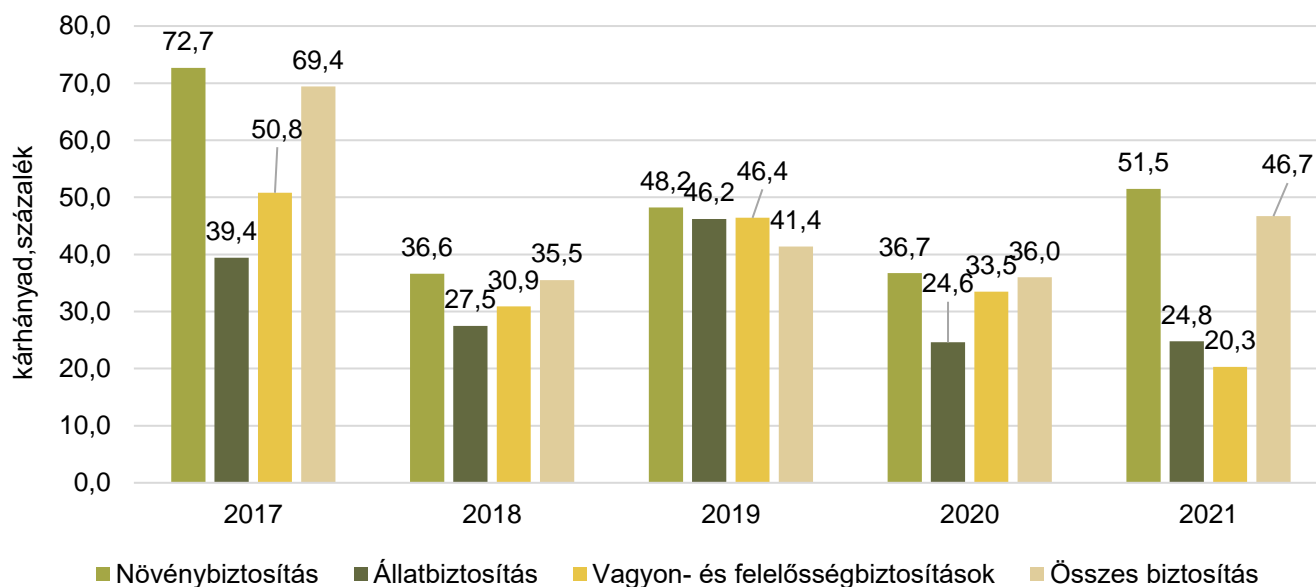
A növénybiztosításoknál a díjfizetés 19,2 milliárd forint (+20 százalék 2020-hoz képest), a kárkifizetés 9,7 milliárd forint (+64,4 százalék 2020-hoz képest) volt. Az állatbiztosítási ágazat 2021. évi díjbevétele 669 millió forintot, a kárfizetése 166 millió forintot (a díjfizetés 3,6 százalékkal, a kifizetés 4,4 százalékkal növekedett az előző évhez képest) ért el, az előző évben tapasztalt tendencia ellentéte zajlott le. A vagyon- és felelősségbiztosítások díjelőírása 2154 millió forint, a kárfizetése 437 millió forint volt. A mezőgazdasági biztosítások átlagos kárhányada 2021-ben 49,3 százalék volt, a növénybiztosításoké 50,5 százalékot, az állatbiztosításé 24,8, a vagyon- és felelősségbiztosítás kárhányada 20,3 százalékot tett ki: minden fő kategóriánál növekedtek, kivéve a vagyon- és felelősségbiztosításokat, ahol 13,2 százalékponttal csökkent az előző évhez viszonyítva.

A nem díjtámogatott növénybiztosítások esetén a jég-, tűz- és viharkárra kötöttek legtöbbször (11 923 biztosított) biztosítást. A jég és tűz kockázati tényező esetén 42,9 százalékos, a vihar esetén 15,7 százalékos kárhányad keletkezett 2021-ben. Az összes növénybiztosítást vizsgálva legnagyobb mértékű, 665,3 százalékos kárhányad (amely az előző évihez képest 465,7 százalékpontos növekedést jelent) a kiegészítő biztosításoknál keletkezett (7. és 8. ábra).

7. ábra: A növénybiztosítások díjelőírásának és kárkifizetésének alakulása kockázati tényezők és csomagok szerint, 2017–2021

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

8. ábra: **A kárhányadok alakulása a főbb mezőgazdasági biztosítási csoportoknál Magyarországon, 2017–2021**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A hazai díjtámogatott biztosítási piacon az „A” típusú növénybiztosítás az összes díjtámogatott és a hozzá kapcsolódó kiegészítő biztosítások díjelőírásának 52,4 százalékát (+ 4,7 százalékpont), kárfizetésének 34,3 százalékát (-4,5 százalékpont) tette ki 2021-ben. A díjtámogatott növénybiztosításból (a kiegészítő biztosítások elhagyásával) a legnagyobb részesedést továbbra is az „A” típusú érte el: a díjbevételek 54 százalékát, míg a kárfizetések 55,7 (10 százalékponttal nőtt) százalékát adta. A kárhányadok 2021-ben az előző évhez viszonyítva a díjtámogatott növénybiztosításoknál és a kiegészítő szerződéseknél is egyaránt növekedtek. A díjtámogatott növénybiztosítás átlagos kárhányada 32,7 százalékot tett ki 2021-ben. A kiegészítő biztosításkötések figyelembevételével – amelyeket a díjtámogatott biztosításokra kötöttek – a kárhányad 51,5 százalékra nőtt (1. táblázat), ami 2020-hoz képest 13,5 százalékpontos növekedést jelentett.

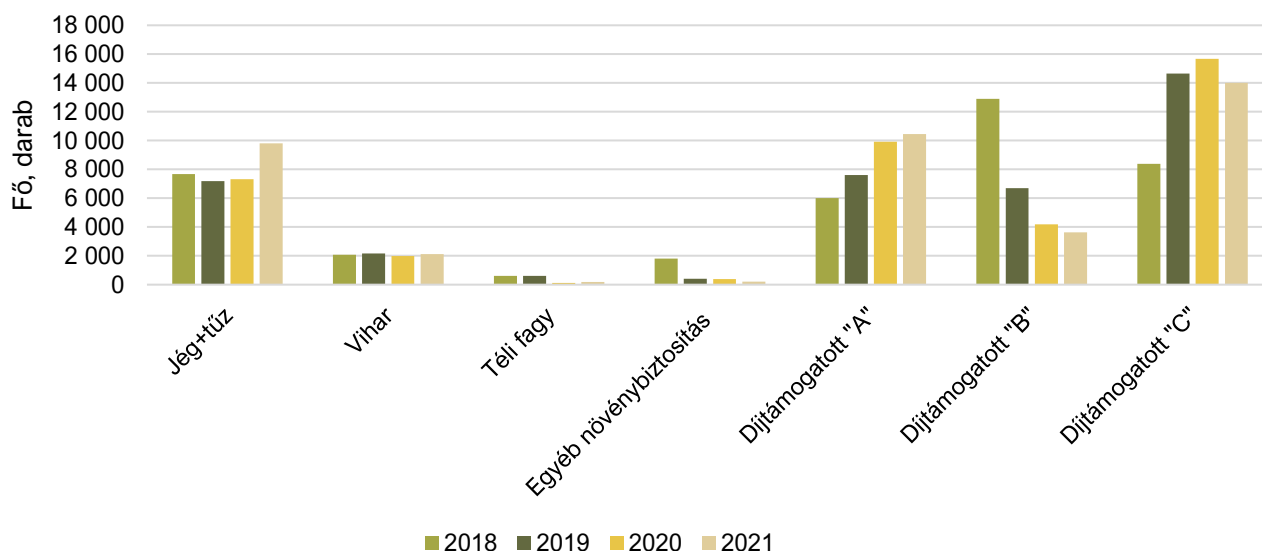
A díjtámogatott biztosítások esetén a biztosítottak számában 2021-ben a „B” típusú kivételével (+5,5 százalék) a másik két típusnál csökkenés figyelhető meg, tehát tovább folytatódott az átrendeződés a csomagbiztosítások között. A díjtámogatott biztosítást választó biztosítottak száma (28 103 fő, darab) 5,7 százalékkal csökkent 2020-hoz képest. A „B” típusnál a mutatók értéke átalakult, csökkent a biztosítottak száma (-13,1 százalék), míg a biztosított terület (+21,9 százalék), a biztosítási összeg (+51,1 százalék), a díjbefizetés (+7 százalék) és a kárfizetés (+46 százalék) nőtt 2020-hoz képest. A növénybiztosítások közül a „jég+tűz” esetében erőteljes növekedés mutatkozott a díjbefizetés kivételével (ami 16,7 százalékkal csökkent) minden mutatónál (34,2–70,2 százalék között) 2021-ben (9. ábra).

Egyre több gazdálkodó köt növénybiztosítást, mert a korábban nem jellemző időjárási jelenségek (aszály, fagyok stb.) fontossá tették számukra, hogy védekezzenek. Természetesen van lehetőség például jégheggyel védekezni a jég ellen, vannak a fagy ellen is védekezési lehetőségek – de ezek komoly beruházást igényelnek, kissé bizonytalanok és nem minden termelő engedheti meg magának. Viszont szeretnék az esetleges jövedelemkiesést és az ezzel járó károkat csökkenteni, így a biztosítókhoz fordulnak. A szerződések megkötésekor a biztosítók csomagbiztosításokat kötnek általában, amely átfedésekhez vezet a díjtámogatott biztosítások A, B és C típusainál, illetve a kiegészítőnél szereplő szerződés és biztosítottak számával.

1. táblázat: **A hazai díjtámogatott biztosítási piac alakulása Magyarországon, 2018–2021**

Kockázati csoportok, 2018	Biztosítottak száma (fő, db)	Díjelőírás (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Díjtámogatott „A”	6 016	4 300,8	401,6	9,3
Díjtámogatott „B”	12 899	3 883,9	373,9	9,6
Díjtámogatott „C”	8 391	2 005,8	403,3	20,1
Díjtámogatott összesen	–	10 190,5	1 178,8	11,6
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	22 415	406,7	2 811,3	691,2
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	–	10 597,2	3 990,1	37,7
Kockázati csoportok 2019	Biztosítottak száma (fő, db)	Díjelőírás (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Díjtámogatott „A”	7 647	5 288,8	1 203,2	22,8
Díjtámogatott „B”	6 721	1 593,5	533,3	33,5
Díjtámogatott „C”	14 674	4 376,6	904,2	20,7
Díjtámogatott összesen	–	11 258,9	2 640,7	23,5
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	26 646	375,0	3 103,2	827,6
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	–	11 634,0	5 743,9	49,4
Kockázati csoportok 2020	Biztosítottak száma (fő, db)	Díjelőírás (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Díjtámogatott „A”	9 914	6 496,5	2 055,0	31,6
Díjtámogatott „B”	4 178	1 933,4	417,0	21,6
Díjtámogatott „C”	15 683	4 639,7	650,0	14,0
Díjtámogatott összesen	–	13 070	3 122,0	23,9
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	28 683	1 159,9	2 315,0	199,6
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	–	14 229,5	5 437,0	38,2
Kockázati csoportok 2021	Biztosítottak száma (fő, db)	Díjelőírás (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Díjtámogatott „A”	10 461	9 301,6	3 132,0	33,7
Díjtámogatott „B”	3 630	2 069,1	609,0	29,4
Díjtámogatott „C”	14 012	5 848,6	1 887,0	32,3
Díjtámogatott összesen	–	17 219,2	5 628	32,7
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	23 037	526,5	3 503	665,3
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	–	17 745,7	9 131	51,5

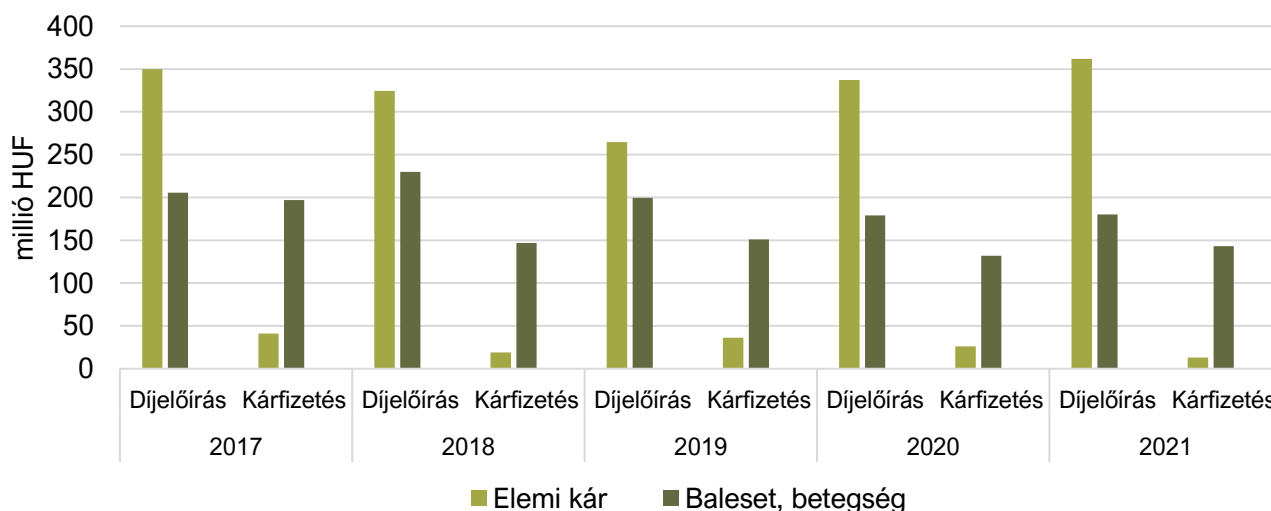
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

9. ábra: **A biztosítottak számának alakulása a kárnemenként a növénybiztosításnál, 2018–2021**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Az állatbiztosítások esetén 2021-ben továbbra is az elemi károkra kötöttek leginkább biztosítást a gazdálkodók, így 669 millió forint folyt be, amelyből 166 millió forint került vissza a termelőkhez kárfizetesként. A betegség- és balesetbiztosítások kárhányada 51,5 százalékot tett ki, az egyéb járványos megbetegedéseké pedig 6,3 százalék volt 2021-ben (10. ábra).

A vagyon- és felelősségbiztosításoknál 2021-ben az előző éveknél megfelelően a mezőgazdasági vagyonbiztosítások domináltak. A befolyt díjelőírás 2154 millió forint volt, melyből 437 millió forint kártérítési összeget fizettek ki (-26,1 százalék) a biztosítók a termelők részére, ezáltal a kárhányad itt is kedvezően alakult, 20,3 százalék volt (14,1 százalékponttal csökkent 2020-hoz képest). Egyre több beruházás zajlik a mezőgazdaságban, melyek értékét érdemes megővni, ezt a gazdák is belátják és ez látható a mezőgazdasági vagyonbiztosítások mutatóinál, hiszen a kárkifizésen kívül minden megfigyelt kategóriában növekedést tapasztalhattunk.

10. ábra: **A magyarországi állatbiztosítások díjelőírásainak és kárfizetéseinek alakulása, 2017–2021**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Súlyos károk jellemezték a 2021-es évet is, az előző évhez képest növekedtek a kárhányadok (bár a III. pilléreként emlegetett JÉGER jégkármentesítő rendszer enyhített valamelyest a növekedésen, mivel a jégkárok csökkentésében továbbra is nagy szerepet játszott). Egyre nagyobb károk keletkeztek főleg a szántóföldi növénykultúrákban az aszály sújtotta területeken, és már nemcsak a nyári forróság által okozott szárazság, hanem az őszi, téli csapadékhiány is fontos tényezővé lépett elő.

A termelők részére 2021-től az állam, a mezőgazdasági termelők jövedelemingadozásainak mérséklését és a jövedelmek stabilizálását segítő új konstrukciót alakított ki, a Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert (továbbiakban: MKBR), mely az egyes mezőgazdasági ágazatok valamennyi kockázatát kezelni tudja. Az MKBR egy olyan átfogó kockázatkezelési eszköz, mely a biztosítás és a támogatás elemeit ötvözi. Hiszen a többi eszközzel ellentétben nemcsak az időjárás okozta károk, hanem termelési, gazdasági és piaci kockázatok ellen is nyújt pénzügyi védelmet a gazdaságok jövedelmezőségének szinten tartására. Az új, IV. pillér bevezetésével az állattenyésztési, a növénytermesztési és kertészeti ágazattal foglalkozó termelőknek lehetőségük nyílt a piaci zavarokból (kereskedelmi korlátozások), áringadozásokból (például inputköltségek növekedéséből) eredő vagy a gondos termelés ellenére is elszenvedett (például: természeti csapásból, pandémiából) veszteségeik ellen gazdaságukat biztosítani.

A krízisbiztosítási rendszerben való részvétel önkéntes és a termelői öngondoskodáson alapul. A rendszerhez csatlakozó termelő 3 évig vállal részvételt és ezen időszak alatt évente krízisbiztosítási hozzájárulást fizet, amelynek alapja a mezőgazdasági termelő által használt termőföld területe, illetve az átlagos állatállomány. Az MKRB tagjai időszakosan gazdasági és pénzügyi adatokat szolgáltatnak a referencia-időszakra és a tárgyévre vonatkozóan a gazdaságuk mezőgazdasági jövedelmének megállapításához. Ha a termelő mezőgazdasági tevékenységéből származó tárgyévi jövedelme, a referencia-időszak jövedelméhez képest, a termelőnek nem felróható okból 30 százalékot meghaladó mértékben csökken, akkor a krízisbiztosítási rendszeren keresztül a kölcsönös kockázatkezelési alap kedvezményezettje lesz. Vagyis a kockázatkezelési alpból a termelő krízisbiztosítási kompenzációra tarthat igényt. A kompenzáció összege a jövedelemkiesés maximum 69,9 százaléka.

Ellenben a biztosításokkal, az MKBR-ben a kompenzáció megállapításának nem része a tényleges kár felmérése, hiszen a termelők jövedelemcsökkenését a szolgáltatott adatokból állapítják meg. A kárfelmérés helyett a Magyar Államkincstár rendszeres ellenőrzést folytat le a csatlakozott termelőknél az adatok valódiságának biztosítása céljából. Ezen folyamat része, hogy a termelők által nyújtott adatokat különböző rendszerekkel és adatbázisokkal összekötik, továbbá az AKI közel 200 ellenőrző algoritmusával megvizsgálják azokat, és a felmerülő anomáliákat tisztázzák az ügyféllel. 2021-ben 136 mezőgazdasági vállalkozás csatlakozott vállalva a krízisbiztosítási feltételeket, és felelt meg a sok ellenőrzési szempontnak.

Táblázatok

2. táblázat: **A mezőgazdasági biztosítások összesen kockázati tényezők szerinti bontásban, 2021**

Kockázati csoportok	Biztosítottak száma (fő, db)	Dijelőírás (millió HUF)	Biztosított terület (ha)	Biztosítási összeg (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Növénybiztosítás						
Nem díjtámogatott növénybiztosítások						
Jég és tűz	9 807	1 189	523 339	216 855	510	42,9
Vihar	2 116	204	51 309	18 998	32	15,7
Téli fagy	182	30	11 432	2 528	17	56,2
Növénybiztosítás egyéb kockázat	206	40	5 563	4 186	4	10,1
Díjtámogatott növénybiztosítások						
Díjtámogatott „A”	10 461	9 302	609 576	274 111	3 132	33,7
Díjtámogatott „B”	3 630	2 069	85 229	75 446	609	29,4
Díjtámogatott „C”	14 012	5 849	1 186 829	519 159	1 887	32,3
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	23 037	527	1 751 876	841 257	3 503	665,3
Növénybiztosítások	-	19 208	-	-	9 694	50,5
Állatbiztosítás						
Elemi kár	1 417	362	-	191 542	13	3,6
Betegség, baleset	77	180	-	7 088	143	79,4
Egyéb járványos betegségek	351	128	-	23 312	10	7,8
Állatbiztosítások	-	669	-	-	166	24,8
Erdőbiztosítás						
Erdőbiztosítások	-	10	-	-	0	0,0
Vagyon- és felelősségbiztosítások						
Mezőgazdasági vagyon	5 925	...	-	3 924 709	...	20,5
Mezőgazdasági felelősség	-
Vagyon- és felelősségbiztosítások	-	2 154	-	-	437	20,3

... = Adatvédelmi ok miatt nem megjeleníthető, – nincs adat.
 Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

3. táblázat: **A mezőgazdasági biztosítások a biztosítóknál kockázati tényezők szerinti bontásban, 2021**

Kockázati csoportok	Biztosítottak száma (fő, db)	Díjelőírás (millió HUF)	Biztosított terület (ha)	Biztosítási összeg (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Növénybiztosítás						
Nem díjtámogatott növénybiztosítások						
Jég és tűz	9 695	1 149	513 200	212 938	490	42,6
Vihar	2 088	200	50 797	18 731	32	16,0
Téli fagy	178	30	11 413	2 522	17	56,3
Növénybiztosítás egyéb kockázat	206	40	5 563	4 186	4	206
Díjtámogatott növénybiztosítások						
Díjtámogatott „A”	9 413	8 981	587 584	264 971	3 050	34,0
Díjtámogatott „B”	3 429	2 009	83 919	74 318	595	29,6
Díjtámogatott „C”	13 057	5 589	1 127 175	490 983	1 823	32,6
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	20 877	471	1 682 069	808 480	3 416	725,7
Növénybiztosítások	-	18 469	-	-	9 425	51,0
Állatbiztosítás						
Elemi kár	1 417	362	-	191 542	13	3,6
Betegség, baleset	74	174	-	6 988	138	79,3
Egyéb járványos betegségek	351	128	-	23 312	10	7,8
Állatbiztosítások	-	663	-	-	161	24,3
Erdőbiztosítás						
Erdőbiztosítások	-	10	-	-	0	0,0
Vagyon- és felelősségbiztosítások						
Mezőgazdasági vagyon	5 925	...	-	3 924 709	...	20,5
Mezőgazdasági felelősség	-
Vagyon- és felelősségbiztosítások	-	2 154	-	-	437	20,3

... = Adatvédelmi ok miatt nem megjeleníthető, – nincs adat.
 Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

